

פתח דבר

קובץ המאמרים המוגש בזאת לקורא מביא לידי ביטוי מגוון נושאים וסוגיות המשקפים נקודות מבט שונות על אגדת חז"ל. ביניהם נושאים 'קלסיים' הכרוכים בניתוח פרשני וסיפורי, מדרשים, סיפורים ודמויות, ומהם נושאים המשקפים זווית ראייה אינטגרטיבית ונוגעים בהיסטוריה של עיבוד האגדות, אגדה ופסיכולוגיה, אגדה ואומנות, תפיסת האגדות אצל גדולי ישראל, ואף אקטואליה בראי האגדה.

אביה הכהן מנתח במאמרו מדרשים העוסקים בדמותו של אחאב, משווה ביניהם ועומד על זיקתם המורכבת לפשוטו של מקרא. ישראל חזני מדגיש היבטים שונים של מושג הסמליות, הקשורים בארבעת המינים, ועומד על הדרך שראו זאת ראשונים ואחרונים. יפעת מוניקנרם ואיתמר חייקין עוסקים בדמויות מספרות חז"ל: הראשונה – הדמות המיוחדת של ברוריה וזיקתה הספרותית לדמותו של 'בעלה' רבי מאיר; והשנייה – דמותו של נחום איש גם זו העולה מתוך ניתוח הסיפורים אודותיו. מנחם כ"ץ מדגיש את האפשרויות הפרשניות העולות מניתוח מבני של סדרת קבצים בעניין השלום, סדרה הנראית לכאורה כליקוט סתמי של מדרשים. עזריה בייטנר מראה פנים חדשות בפסיפס המפורסם בבית אלפא ובזיקת הדמויות והמצבים המצויירים בו לענייני אגדה. שאול סולברג וישראל רוזנסון עומדים על הזיקה בין התיאוריה הפסיכולוגית של התפתחות לפי גילים, אליבא דאריקסון, לבין מדרשים המתארים בדרכם המיוחדת סולם התפתחות שכזה. לאה חובב ממשיכה בסדרת מאמריה העוסקים בעיבודי אגדות חז"ל לילדים על ידי סופרים וחכמים במאה הקודמת, כשהפעם מתוארת עבודתו של בנימין לבנר. מיכאל גרוס מדבר על תפיסת האגדה אצל המהר"ל. ישראל רוזנסון מנתח את גישתו המיוחדת של רבי אליעזר ללימוד תורה לנשים בזווית ראייה אקטואלית. במדור 'מדרש יוצר' מציגה חנה קרומר את המפגש האפשרי שבין מקורות המקרא וחז"ל לבין העולם האומנותי-ויזואלי ובכך שופכת אור חדש על מאמרי חז"ל, וחני בן-גד במדור הדידקטי – 'מדרש בפעולה' מדגימה כיצד דרשו חז"ל את צורתן של אותיות האלף-בית בבואם ללמדנו רעיונות מאלפים.

המחברים מבקשים להביע את רגשי תודתם העמוקה לד"ר צבי גסטוירט – ראש מכללת אפרתה, לגב' מיכל נדב – סמנכ"ל ארגון ומינהל במכללת אפרתה ולחברנו ציון

עוקשי ולמזכירת המכללה גב' מלכי מרגליות על סיועם ועידודם. לחברינו-שותפינו
במועצת המערכת המורחבת, שהעירו והאירו, לימדונו רבות. לכולם שלמי תודה.
כולם יעמדו על הברכה.

הגליון הבא – שלישי במספר – של 'דרך אגדה' הולך וקורם עור וגידים, ובעזרת ה'
יראה אור בקרוב.

העורכים